

Ana Ivančan, prof.defektolog
Supilova 29, Križevci
Mob: 091 365 8088;
E-mail: anaivančan@gmail.com
Križevci, 8.lipnja 2015.

Nalaz i mišljenje o Programu

«Zajedno u zajednici» - poticanje neovisnog življenja, socijalnog uključivanja i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena osoba s invaliditetom ”

Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida

Program «Zajedno u zajednici» - Poticanje neovisnog življenja, socijalnog uključivanja i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena osoba s invaliditetom Hrvatskog saveza udruga tjelesnih invalida (u daljnjem tekstu: Program) je trogodišnji program koji je praćen i evaluiran tijekom prve godine provedbe drugog ciklusa.

Način provedbe evaluacije:

- Osobni uvid u opisni dio Programa
- Individualni razgovor sa stručnjacima koji su provodili program
- Analiza usmenih i pismenih odgovora korisnika
- Analiza dostavljene dokumentacije i izvješća o provedbi Programa

Program se u prvoj godini provodio od 01.06.2014. do 31.5.2015. godine, a osoba odgovorna za provođenje je voditeljica Programa **Jozefina Kranjčec**.

U pismenom osvrtu navedeni su ciljevi i svrha Programa, način izvođenja Programa, rezultati provođenja i preporuka za daljnje provođenje.

Cilj i svrha programa:

Cilj i svrha Programa je: doprinijeti sprečavanju institucionalizacije i poboljšati kvalitetu života osoba s invaliditetom i poboljšati kvalitetu života njihovih obitelji.

Specifični ciljevi:

- Osigurati izvaninstitucionalni oblik skrbi putem Ljetnog kampa
- Osigurati pravo roditeljima/skrbnicima za osobe s invaliditetom na korištenje odmora.
- Poticati kod osoba s invaliditetom između 21 i 40 godina neovisno življenje, socijalno uključivanje i razvijati samopouzdanje.
- Educirati voditelje lokalnih udruga osoba s invaliditetom o doprinosu i mogućnostima lokalnih udruga u razvoju mreže izvaninstitucionalnih usluga za osobe s invaliditetom u cilju ostanka u životu zajednice i sprječavanja njihove institucionalizacije.

Način provođenja Programa:

Vrste usluga i aktivnosti koje su planirane:

1. Radionice za roditelje, skrbnike ili članove obitelji osoba s invaliditetom
2. Ljetni kamp za četiri grupe osoba s invaliditetom
3. Simpozij za voditelje udruga osoba s invaliditetom

Ciljane skupine korisnika su: roditelji/skrbnici osoba s invaliditetom, zatim članovi lokalnih udruga, osobe s invaliditetom od 21 do 40 godina i na kraju voditelji lokalnih udruga osoba s invaliditetom, članica HSUTI-a. U Ljetnom kampu su sudjelovale osobe s invaliditetom iz Sisačko-moslavačke, Bjelovarsko-bilogorske, Koprivničko-križevačke i Zagrebačke županije te grada Zagreba.

U nalazu i mišljenju procjenjuju se:

1. Motivacija osoba odgovornih za provođenje Programa i motivacija korisnika za sudjelovanje u Programu te jake strane Programa.
2. Sadržaj Programa i u kakvoj je vezi s uspješnošću i zadovoljenjem potreba korisnika te ima li nedostataka i slabosti.
3. Proces izvođenja Programa i koliko su sadržaji bili prilagođeni korisnicima odnosno koje su razvojne mogućnosti Programa.
4. Koja je krajnja korist ovako dizajniranog Programa i gdje su prepreke ili prilike za poboljšanje.

Rezultati provođenja Programa:

Ad.1/

U sklopu trogodišnjeg programa „Zajedno u zajednici“- poticanje neovisnog življenja, socijalnog uključivanja i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena osoba s invaliditetom, Hrvatski savez udruga tjelesnih invalida uspješno je proveo aktivnosti Ljetnog kampa. Ljetni kamp za osobe s invaliditetom jedna je od aktivnosti programa „Zajedno u zajednici“ s čijom je provedbom započeto u srpnju 2011. godine.

Program ljetnog kampa dizajniran je u skladu s potrebama i motivacijom osoba s invaliditetom. Da je tome tako potvrđuje visoki stupanj zadovoljstva koji iskazuju u evaluaciji programa.

Uvidom u aktivnosti primjećuje se da su predloženi sadržaji bili raznoliki i atraktivni te su u većoj mjeri odgovarali potrebama korisnika.

Jake strane programa su što vodi računa o roditeljima/skrbnicima osoba s invaliditetom te ih informira o pravima, novitetima i događanjima unutar udruge. Inovativnost i sadržajnost programa usmjerena na socijalizaciju i kvalitetno provođenje slobodnog vremena osoba s invaliditetom su također prednosti i jake strane ovog programa. Neki korisnici prvi puta u životu su otišli na godišnji odmor i doživjeli biti samostalni, bez prisustva roditelja/skrbnika što je veliki pomak u procesu njihovog osamostaljivanja. Isto se odnosi i na njihove roditelje koji imaju priliku

odmoriti se i posvetiti sebi i svojim potrebama da bi mogli što kvalitetnije ispuniti zahtjevnu roditeljsku zadaću.

Ad 2/

Sadržaj Programa odgovara na potrebe osoba s invaliditetom za neovisnim življenjem, socijalnim uključivanjem, kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena, razonodom, sportom, upoznavanjem kulturnih i drugih različitosti kraja u kojem borave. Sadržaj programa vodi računa o ostanku i životu u zajednici odnosno aktivnom uključivanju korisnika u događanja u sredini u kojoj se ljetni kamp odvija kao i u sredini u kojoj žive.

Simpozij u ovom dijelu provedbe programa, iako planiran, nije realiziran zbog znatno reduciranih sredstava od donatora. To je nedostatak jer je to bila prilika da voditelji udruga i njihovi članovi timova čuju jedni druge i razmijene pozitivna iskustva koja su koriste u osmišljavanju programa svojih udruga. Posebno se to odnosi na vještine pisanja projekata i osposobljavanja udruga da samoodrživo funkcioniraju.

Ponavljam da su slabosti ovog programa u prekratkom boravku osoba s invaliditetom na moru. Predlažem produljiti trajanje smjene na 10 dana zbog toga što je to optimalno vrijeme potrebno za adaptaciju na novu sredinu, ritam života i ljude koji brinu o njima.

Ad 3/

Korisnicima u ljetnom kampu su bili dostupni razni oblici rekreacije, likovna radionica i kulturni sadržaji. Imali su stalan liječnički nadzor te usluge fizioterapije i kineziterapije. Sadržaji su bili prilagođeni potrebama korisnika, potrebno je dodati nešto fleksibilnosti u provođenju i omogućiti korisnicima maksimalan izbor ponuđenih aktivnosti.

Predlažem da se u realizaciji dnevnih aktivnosti u ljetnom kampu omogućiti korisnicima da imaju izbor aktivnosti, da mogu birati žele li ići u grad ili na kupanje. Neki od njih žele samo odmor i zabavu koje dugo vremena nisu mogli zadovoljiti. Ove pretpostavke baziraju se na odgovorima korisnika. Također preporučujem fleksibilnost u dobnoj granici korisnika ljetnog kampa, da usluge mogu koristiti i osobe koje su starije od 40 godina.

Kao što sam preporučila u prošlom izvješću, razvojne mogućnosti ovog programa u odnosu na aktivnosti radionica za roditelje i simpozija kriju se u boljoj organiziranosti udruga te stalnoj edukaciji na regionalnoj razini. Dobro je njegovati primjere dobre prakse, što bi značilo da svaki put na nekom godišnjem skupu na regionalnoj ili državnoj razini jedna udruga prezentira svoje uspjehe, način rada, jake strane, iskustva u rješavanju problema itd. Razmjenom iskustava postiže se bolje povezivanje i razumijevanje drugih, bolja organiziranost vlastitih resursa i povećana uspješnost..

U evaluacijskim listama navedeno je previše pitanja i nekim korisnicima potrebna su objašnjenja i pomoć prilikom ispunjavanja upitnika. Predlaže se evaluacijski upitnik pojednostaviti i smanjiti broj pitanja da bi ga svi sudionici mogli samostalno ispuniti.

Ad 4/

Pozitivni rezultati ovako dizajniranog programa očituju se u sedam održanih radionica za 19 udruga lociranih po mjestu stanovanja iz kojeg dolaze korisnici ljetnog kampa. Na tim radionicama roditeljima su date informacije o kampu, ali i o tome koje su dobrobiti osamostaljivanja osoba s invaliditetom. Također, to je prilika da roditelji dobiju odgovore na bilo koja pitanja koja ih muče, kao i podršku u ostvarivanju svojih prava.

Program svoju budućnost nalazi u odgovoru na potrebe korisnika, u prevenciji institucionalizacije, kao i nepoželjnih oblika ponašanja osoba s invaliditetom u socijalnom okruženju. Zatim u zadovoljenju potrebe za odmorom i zabavom u društvu vršnjaka kao i kroz boravak u turističkim mjestima u osvježavanju zajednice o potrebama osoba s invaliditetom.

Prepreke za provođenje ovog programa odnose se na smanjena sredstava od donatora potrebna za njegovo nesmetano funkcioniranje.

Preporuka za daljnje provođenje:

Nakon uvida u dokumentaciju, provedene analize dostupnih podataka, razgovora s korisnicima Programa i uvida u evaluacijske upitnike zaključujem da je prva godina provođenja Programa realizirana i popraćena aktivnostima koje su i planirane. Kako je gore navedeno, aktivnost simpozija nije realizirana zbog nedostatnih financijskih sredstava.

Voditeljica Programa gđa Jozefina Kranjčec i stručni tim udruge uložili su veliki trud da ovaj program kroz godine provođenja postane što kvalitetniji. Svojim radom i zalaganjem postigli su da i uz smanjena sredstva dio programa ljetnog kampa realiziraju u potpunosti. Za pohvalu je odabiranje prioriteta ljetnog kampa ispred simpozija.

Poticajno je što se Program bavi izvaninstitucionalnim uslugama socijalne skrbi, prevencijom institucionalizacije odraslih osoba s invaliditetom i povećanjem kvalitete života korisnika. Svakako je poželjno njegovo što duže trajanje. Program «Zajedno u zajednici» može služiti kao primjer dobro organizirane brige o potrebama osoba s invaliditetom i njihovih obitelji.

Opisani Program ocjenjujem **vrlo korisnim, inovativnim i socijalno osjetljivim**. Preporučujem njegovo daljnje provođenje, s ciljem zadovoljenja potreba za kretanjem, odmorom i kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena osoba s invaliditetom.

Ana Ivančan, prof.defektolog, v.r.